

Ένα μετα-κείμενο που αναδεικνύει βαθύτερες δομές

Κριτική θεάτρου για την παράσταση «Ευτυχισμένες μέρες» του Σάμουελ Μπέκετ από την Ομάδα Σημείο Μηδέν στο Θέατρο Άττις – Νέος Χώρος

Νεκτάριος-Γεώργιος Κωνσταντινίδης

27/02/2020

Στο θέατρο του παραλόγου, ο χώρος, πολύ συχνά, στερείται ταυτότητας. Ως προς αυτή την ιδιαιτερότητα, ο Μπέκετ είναι εκείνος που, κατ' εξοχήν, επιδίδεται στην «αποπροσωποποίηση» του σκηνικού και του δραματικού χώρου. Στις «Ευτυχισμένες μέρες» (1961), το σώμα της Γουίνι είναι ακινητοποιημένο από τη μέση και κάτω για να καλυφθεί, σε λίγο, εντελώς από έναν αλλόκοτο λοφίσκο που την περιβάλλει, αφήνοντας έξω μόνον το κεφάλι της. Φυλακισμένη στη γη, περιτριγυρισμένη από τα φτωχά υπάρχοντά της, είναι υποχρεωμένη να δρα, να παίζει, με τον αποφασιστικό ήχο ενός δυσάρεστου κουδουνιού. Τίποτα στον Μπέκετ δεν είναι απλή αισθητική επιδίωξη. Η δυνατότητα των προσώπων να εκμεταλλευτούν τον χώρο κατά βούληση μειώνεται ορατά ή αλλιώς ο χώρος της σκηνής «συστέλλεται» καθώς ο Ιρλανδός δραματογράφος επιδιώκει να περιγράψει σκηνικά το αδιέξοδο του σύγχρονου ανθρώπου.

Η εκδοχή που προτείνει ο **Σάββας Στρούμπος**, στηριζόμενος στη μετάφραση του **Θωμά Συμεωνίδη**, ανανεώνει το πολυπαιγμένο έργο αιφνιδιάζοντας τον θεατή που έχει συνηθίσει να βλέπει την ακριβή εικονογράφηση των σκηνικών οδηγιών. Ο **Σάββας Στρούμπος** σχολιάζει την ενδιάθετη ιδεολογία, αξιολογεί τις δομές της σκέψης του Μπέκετ μέσω του δημιουργήματός του και παρεμβαίνει δραστικά επί των διανοημάτων και της υφολογίας του δραματικού κειμένου. Ο σκηνοθέτης λειτουργεί με τη μετωνυμία και το σύμβολο στον αστερισμό του παράδοξου δημιουργώντας, θα λέγαμε, ένα μετα-κείμενο που στοχεύει στην ερμηνεία και ανάδειξη των βαθύτερων δομών του έργου. Άλλωστε, η σκηνική εγκατάσταση με τον λευκό «θρόνο», η εικόνα του ρεβόλβερ, οι μονόχρωμες εργατικές φόρμες και τα κρασοπότηρα με νερό αποτελούν,

μεμονωμένα και συνδυαστικά, ένα όχημα σημείων ανοιχτό σε πολλαπλές επεξηγήσεις.

Η Γουίνι της **Ανέζας Παπαδοπούλου** είναι ένα «άδον σώμα», που δημιουργεί ρυθμικό σύμπλεγμα αποτελούμενο από «λογοταξικά» και «κινησιοταξικά» στοιχεία τα οποία αλληλοεπτεούνται. Η σπουδαία ηθοποιός πλάθει έναν προσωπικό σκηνικό χώρο που ανάγεται σε αισθητικό οπτικο-ακουστικό μέγεθος υψηλής θεατρικότητας. Ο Γουίλι δεν εμφανίζεται επί σκηνής. Τη θέση του παίρνει μια αινιγματική φιγούρα μουσικού, «συνταξιδιώτη» της Γουίνι στα κατάβαθα της ύπαρξης. Η **Έλλη Ιγγλίζ** συνοδεύει με τους ήχους του βιολιού τον παραληρηματικό λόγο της ηρώιδας ενεργοποιώντας μια επικοινωνία συγκοινωνούντων δοχείων. Με τελετουργικές κινήσεις οριοθετεί την ιερή γεωμετρική επιφάνεια της σκηνής παράγοντας ένα ηχητικό «περιβάλλον» που ενισχύεται από την ηχογραφημένη μουσική του **Λεωνίδα Μαριδάκη**. Οι καίριοι φωτισμοί του **Κώστα Μπεθάνη** αμβλύνουν τη λαβυρινθώδη υφή των θεατρικών αντικειμένων παραδομένων στη δίνη των αισθήσεων και των παραισθήσεων.

Ο Νεκτάριος - Γεώργιος Κωνσταντινίδης είναι διδάκτωρ του Πανεπιστημίου Αθηνών, κριτικός και μεταφραστής θεάτρου